

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖУЮ

Гарант освітньої програми

Олександра СИДОРЕНКО

від "30" жовтня 2025 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Інна ВАРНАВСЬКА

Протокол засідання кафедри

соціальних та поведінкових наук ХДАЕУ

від "01" вересня 2025 року № 1

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психологічне профілювання

Назва навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Освітньо-професійна програма – «Практична психологія»

Спеціальність – 053 Психологія

Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки

Кропивницький-Херсон – 2025

1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	Психологічне профілювання
Факультет	Економічний
Назва кафедри	Соціальних та поведінкових наук
Викладач	Наталія Акімова, професор кафедри соціальних та поведінкових наук, д. психол. н., доцент
Контактна інформація	номер телефону викладача: 050 1479253 адреса електронної пошти: natashashadow8@gmail.com адреса електронної пошти кафедри: kafphilosophy@ukr.net
Графік консультацій	середа
Програма дисципліни	Змістовий модуль 1. Тема 1. Профайлінг як наука Історія психологічного профілювання. Предмет і завдання психологічного профілювання. Методи психологічного профілювання. Тема 2. Типи психологічних профілей Загальні засади створення психологічного профілю. Профілювання за почерком. Профілювання за малюнком Тема 3. Профілювання особистостей в невротичних станах Профілювання тривожних особистостей. Профілювання особистостей з фобічними розладами. Профілювання агресивних особистостей Профілювання особистостей з комплексом провини Тема 4. Профілювання особистостей із психіатричними порушеннями Профілювання істеричних особистостей. Профілювання obsesivних особистостей. Профілювання параноїдальних особистостей. Профілювання шизоїдних особистостей. Профілювання соціопатичних особистостей Тема 5. Профілювання особистостей із адикцією Профілювання алкоголіків. Профілювання наркоманів. Профілювання ігроманів Профілювання інтернет-залежних Тема 6. Профілювання особистостей з сексуальними розладами Основні причини сексуальних розладів. Гендерна специфіка сексуальних розладів. Типи сексуальних відхилень: за вибором і за метою сексуального потягу. Сексуальна міфологія Тема 7. Профілювання особистостей у кризових станах Профілювання особистостей із психосоматичними розладами. Профілювання особистостей із депресією. Профілювання особистостей із суїцидними намірами Тема 8. Профілювання особистостей із ПТСР Профілювання особистостей з ПТСР внаслідок смерті близьких. Профілювання особистостей із ПТСР

	внаслідок розлучення
Мова викладання	Українська

2. Анотація курсу

Анотація курсу	Психологічне профілювання стало розвиватися із середини ХХ століття. Зарубіжні й вітчизняні юристи, криміналісти, психологи, психіатри, які присвятили свою професійну діяльність розвитку профайлінгу, на основі прикладних досліджень обґрунтували необхідність використання психологічних методів під час пошуку злочинців. Використання технологій профайлінгу в різних сферах суспільного буття засвідчує їх дієвість. Потреби суспільства зумовили залучення профайлерів переважно до протидії злочинності з метою розшуку підозрюваних, безвісти зниклих осіб тощо. Вмінні формувати профілі і прогнозувати поведінку залежно від них також корисне у психологічному консультуванні
Інформаційний пакет дисципліни	Наводиться Веб-посилання на навчально-інформаційний портал університету, де знаходяться робоча програма навчальної дисципліни; завдання для самостійної роботи з методичними рекомендаціями; питання до заліку (екзамену); література базова та допоміжна; тексти лекцій з вказівкою назв тем та планів лекцій у відповідності до календарно-тематичного плану; тестові завдання до ПМК.

3. Мета та завдання курсу

Мета викладання дисципліни	Мета вивчення курсу «Психологічне профілювання» полягає в тому, щоб студенти засвоїли основні поняття та методи створення психологічних профілей, їх принципи, навчилися коректно розрізняти типи людей з певними психологічними особливостями, передбачати їх поведінку залежно від типу особистості.
Завдання вивчення дисципліни	Завдання вивчення курсу «Психологічне профілювання»: — ознайомлення студентів з основами майбутньої професії, історією виникнення, становлення та розвитком методики профайлінгу в межах кримінальної психології та психоконсультування; — оволодіння основними категоріями психологічного профілювання; — дослідження сучасних теоретико-методологічних засад психологічного профілювання; — оволодіння глибоким знанням про певні типи особистостей, соціально-психологічні детермінанти їх становлення та розвитку в сучасній соціокультурній практиці, їх впливом на соціальну взаємодію; — оволодіння навичками проведення психологічних досліджень; — формування професійного світогляду та наукового мислення; — сприяння підвищенню рівня професійної культури студентів.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу	
Загальні	Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

	ЗК 03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
Спеціальні (фахові)	СК 03. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків. СК 11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку. СК 12. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнаванні міжкультурних проблем у професійній практиці. СК 13. Здатність розробляти шляхи подолання проблем особистості і знаходити ефективні методи їх вирішення. СК 14. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.
Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН	РН 01. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання РН 02. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань РН 08. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців. РН 09. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання РН 14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості. РН 15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку РН 21. Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів. РН 23. Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.

5. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми

Рік викладання	2024-2025
Семестр	2
Курс	1
Обов'язкова компонента / Вибіркова компонента	Обов'язковий компонент
Пререквізити	Загальна психологія, Психологія спілкування.
Постреквізити	Основи психологічного консультування та психокорекції

6. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	5/150
-----------------------------------	--------------

Лекції	34
Практичні / Семінарські	40
Лабораторні	
Самостійна робота	76
Форма підсумкового контролю	Екзамен

7. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	Навчальний процес потребує використання мультимедійного проєктора, навчального простору, в якому меблі можуть бути переміщені в ході заняття
Обладнання	Мультимедійне обладнання

8. Політика курсу

Загальні вимоги	Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно працювати під час практичних занять, брати участь в обговорення дискусійних питань та кейсів, повною мірою долучатись до активних форм навчання. Заохочується робота у наукових гуртках, підготовка тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей, участь у конкурсах наукових робіт та інше.
Політика щодо дедлайнів і перескладання	Практичні та самостійні роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (60% від загальної суми балів за конкретне заняття). Умови перескладання. Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час опитування на практичних заняттях. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом (співбесіда, реферат тощо). Пропущені практичні заняття та самостійні роботи, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. Процедура відпрацювання пропущених занять з об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування) відбувається за рахунок виконання і здачі завдань та теоретичних матеріалів з пропущених тем. Не запізнюватись на заняття. Дотримуватись техніки безпеки. Завчасно ознайомлюватись з темою практичної роботи. Пропущенні заняття відпрацьовувати у встановлений викладачем час.
Політика щодо виконання завдань	Позитивно оцінюються відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність. Під час підготовки до практичних занять виконання самостійної роботи необхідно спиратись на конспект лекцій та рекомендовану літературу. Водночас вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення тем дисципліни
Академічна доброчесність	Роботи здобувачів є виключно оригінальним дослідженням чи міркуванням. Будь-яке списування або плагіат (використання, копіювання підготовлених завдань та/або розв'язання задач іншими здобувачами) тягне за собою анулювання зароблених балів. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час

підсумкового контролю, виконання контрольних робіт заборонено. Списування під час контрольних, тестових робіт та протягом іспиту заборонено.

9. Структура курсу

Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				
		годин				балів
		лк	лаб.	сем. / пр.	СР	
Тема 1	Профайлінг як наука	4		4	6	7
Лекція	Профайлінг як наука	4				
Практика				4		2
Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів.				6	5
Тема 2	Типи психологічних профілей	6		6	10	7
Лекція	Типи психологічних профілей	6				
Практика				6		2
Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів				10	5
Тема 3	Профілювання особистостей в невротичних станах	4		4	10	7

Лекція	Профілювання особистостей в невротичних станах	4				
Практика				4		2
Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів				10	5
Тема 4	Профілювання особистостей із психіатричними порушеннями	4		6	10	7
Лекція	Профілювання особистостей із психіатричними порушеннями	4				
Практика				6		2
Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів				10	5
Тема 5	Профілювання особистостей із адикцією	4		4	10	7
Лекція	Профілювання особистостей із адикцією	4				
Практика				4		2
Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів				10	5
Тема 6	Профілювання особистостей з сексуальними розладами	4		4	10	7

Лекція	Профілювання особистостей з сексуальними розладами	4				
Практика				4		2
Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів				10	5
Тема 7	Профілювання особистостей у кризових станах	4		4	10	7
Лекція	Профілювання особистостей у кризових станах	4				
Практика				4		2
Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів				10	5
Тема 8	Профілювання особистостей із ПТСР	4		4	10	7
Лекція	Профілювання особистостей із ПТСР	4				
Практика				4		2
Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів				10	5
ПК ЗЧ	Підсумкова контрольна робота і екзамен					44

Разом за 3Ч	34		40	76	150 год 100 б
Всього за дисципліною	34		40	76	150 год 100 б

10. Форми і методи навчання

Лекція	Словесні методи навчання: пояснення (інформаційно-повідомлювальне, інструктивне-практичне, пояснювально-спонукальне, система зображально-виражальних засобів. Словесний метод (лекція – вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу, оглядові лекції з використанням наочного матеріалу, опорного конспекту, лекції візуалізації з використанням мультимедійних технологій Наочні методи навчання, ілюстрування Обробка лекційного матеріалу починається з детального розбору конспекту лекцій. На даному етапі варто розібратися в сутності кожного поняття і положення, домагатися розуміння логічного змісту формулювань. При цьому варто використовувати основну і додаткову літературу, наукові праці, монографії.
Практичні /Семінарські	Презентації, демонстрація, обговорення, аналіз конкретних ситуацій, дискусія, бесіди, роботи в малих групах тощо Методи навчання: проблемно-пошукове навчання (проблемного викладення матеріалу, створення проблемних ситуацій, групова дискусія); евристичні методи); дослідницький (наукові доповіді, наукові повідомлення); тестування; узагальнення; ілюстративний; графічний
Лабораторні	Не передбачено навчальним планом
Самостійна робота	Самостійна робота допоможе студентам опанувати навичками добору і самостійної роботи з джерелами законодавчо-нормативного та навчального характеру, а також на основі вивчення, узагальнення, систематизації й аналізу матеріалів (в тому числі і фактичних) робити відповідні висновки, рекомендації. 1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. 3. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. 4. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів

11. Система контролю та оцінювання

Поточний контроль
Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо);

письмовий контроль (контрольна робота, твір, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо);
комбінований контроль;
презентація самостійної роботи;
практичний контроль (під час практичних робіт, на практикумах, під час усіх видів практики);
спостереження як метод контролю;
тестовий контроль;
графічний контроль;
програмований контроль;
проблемні ситуації тощо.

Система оцінювання знань за освітніми компонентами складається з поточного та підсумкового контролю у вигляді тестів, контрольних робіт, колоквиумів, рефератів, творів і звітів.

Підсумковий контроль за змістовою частиною

Здійснюється у формі письмового опитування за темами змістової частини

Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється відповідно до змістової частини освітньої програми, індивідуального плану здобувача вищої освіти і робочого навчального плану, графіку освітнього процесу і затверджених навчальних програм з дисципліни, розроблених на основі освітньої програми спеціальності. Основні вимоги до контролю знань наведені у Положенні про оцінювання знань здобувачів ВО ХДАЕУ. Форма контролю: екзамен

Розподіл балів з дисципліни

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали)									Разом за семестр
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	Контрольна робота і екзамен	Max 100
Max 7	Max 7	Max 7	Max 7	Max 7	Max 7	Max 7	Max 7	Max 44	

12. Шкала оцінювання

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		

64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно	не зараховано
1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	

13. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література	1. Руль Ю. В., Мартинова Т. О. Психологія профайлінгу : навч. посіб. Київ : Персонал, 2018. 236 с. 2. Дамер Л. Як виховати монстра. Сповідь батька серійного вбивці. 2024. 214 с. 3. Даттон К. Мудрість психопатів. Уроки життя від святих, шпигунів і серійних убивць. 2023. 320 с. 4. Наварро Дж. Словник мови тіла. Секрети невербальної комунікації. 2021. 192 с. 5. Станчишин В. Стіни в моїй голові. Жити з тривожністю і депресією. 2022. 744 с. 6. Османова А., Хорунженко Г. Навчально-методический посібник з патопсихології. 2022. 188 с.
Додаткова	1. Болдирева К. Ю. Метод профайлінгу у практиці боротьби зі злочинністю. Одеса, 2020. 36 с. 2. Дідковська-Бідюк М. В. Психолого-правові засади використання профайлінгу в діяльності Національної поліції : дис. ... д-ра філософії : 053. Київ, 2021. 189 с. 3. Казміренко В. П. Використання технологій профайлінгу поліцією зарубіжних країн. Науковий вісник публічного та приватного права. 2020. Вип. 6. Т. 1. С. 178–182. doi: 10.32844/26181258.2020.6-1.45 4. Колесніченко О. С. Технології профайлінгу у діяльності працівників національної поліції. Науковий вісник публічного та приватного права. 2020. Вип. 6. С. 203–208. doi: 10.32844/26181258.2020.6-1.48 5. Pletenets V. M. Features of the use of profiling in detecting evidence of resistance to an investigation. Wschodnioeuropejskie Czasopismo Naukowe (East European Scientific Journal). 2020. No. 5 (57). P. 40–44.
Інформаційні ресурси	1. Garcia N. The use of criminal profiling in cybercrime investigations. Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Science in Cybersecurity. URL: https://www.researchgate.net/publication/327187114 2. Студентський портал URL: https://stud.com.ua 3. Он-лайн підручники URL: http://www.pravo.vuzlib.su/book_z811.html 4. Підручники он-лайн URL: http://osvita.ua 5. Навчальні матеріали он-лайн URL: https://pidruchniki.com